

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы		58-12-2024( )
Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		16 беттің 1 беті

ДӘРІС КЕШЕНІ

Пәні: «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»

Пән коды: MAMS 4307

ББ атауы және шифры: 6B10105 «Қоғамдық денсаулық сақтау»

Оқу сағаты/кредит көлемі: 90 сағат (3 кредит)

Оқу курсы мен семестрі: 4 курс, 7 семестр

Дәріс көлемі: 5 сағат

Шымкент, 2024 ж.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы	58-12-2024( )
Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»	16 беттің 2 беті

Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 15 « 10 » 06 2024 ж.

Кафедра менгерушісі:

М.Ғ.К., қауым.проф.

Сарсенбаева Г.Ж.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 3 беті

№1 дәріс

1.Тақырыбы: МС түрлері. МӘМС туралы № 405 16.11. 2015 ж ҚР заңы.

2. Мақсаты: Білім алушыларға медициналық сақтандыру түрлері мен МӘМС заңы туралы түсінік беру.

3. Дәріс тезистері:

Медициналық сақтандыру - бұл жұмыс берушілердің, азаматтардың сақтық жарналары мен бюджеттік қаражаттар есебінен сақтандырылған адамдарға зиянның орнын өтеу үшін және медицина мекемелерінің шығындарының өтемақысын төлеу үшін ауырған, жарақат алған жағдайда денсаулықты қаржыландыру жөніндегі қатынастар. Ол әлеуметтік бағдарланған экономикасы бар елдердің сақтық қорғауы тұтас жүйесінің міндетті атрибуттарының бірі болып табылады.

Медициналық сақтандырудың екі түрі бар: *міндетті* және *ерікті*.

Міндетті медициналық сақтандыру кезінде заңнамамен барлық азаматтар үшін бюджетке төленетін аударымдардың бірдей мөлшерлемесі белгіленеді, соның есебінен денсаулық сақтауға жұмсалатын ақшалай қор қалыптасады. Мұндай жүйе халықтың барлық жіктері үшін медициналық және дәрі-дәрмектік көмектің тең көлемі мен сапасын қамтамасыз етеді. Бірақ, бұл нысан, оның барлық артықшылықтарына қарамастан, Қазақстанда іске асырылмайды.

Міндетті медициналық сақтандыру дамыған елдердің көпшілігінде бар және азаматтардың денсаулығын қорғауға арналған конституциялық құқығын іске асыруға бағытталған.

Міндетті медициналық сақтандырудың құндылығы келісімшарт тәртібінің болуы, демек, келісімшарт орындалмаған кезде, сақтық қорғау мүмкіндігі, емделген ауру адамдардың санына қарай медициналық мекемелердің кепілденілген ақша алуы, медициналық жәрдем жақсы болса, бұл медициналық мекемеге аурулар көп келетіндіктен медициналық жәрдемнің сапасын арттыруға ұмтылуы және т.б. болып табылады. Дәрігерлер ауруды емдеуге ынталы болады; сөйтіп, медицинаға қалыпты рыноктық қатынастар енгізіледі.

Ерікті медициналық сақтандыру міндетті медициналық сақтандыру жүйесіне толықтыру болып табылады. Ол сақтық төлемақыларды, яғни медициналық қызмет көрсетуге жұмсалатын өтемді, жүзеге асыруды қарастыратын жеке басты сақтандыру түрлерінің жиынтығы болып келеді. Сақтық полисінің құны қызметтердің ассортиментіне, емдеуге жататын сырқаттардың түріне, сақтандырылған ауруға қызмет көрсетілетін емдеу мекемелеріне байланысты болады. Ерікті медициналық сақтандырудың негізгі құндылығы қазіргі құрал-жабдықпен жарақаталған және жоғары сыныптық мамандары бар клиникаларда сапалы медициналық жәрдем алу мүмкіндігі болып табылады.

Дамыған елдердің тәжірибесі көрсетіп отырғандай, ең дұрысы міндетті және ерікті медициналық сақтандырудың үйлесімі болып табылады. Мысалы, АҚШ-та «Медикор» жүйесі - егде адамдар үшін, «Медикэйд» жүйесі - кедейлер, жұмыссыздар мен мүгедектер үшін; ГФР-де - сырқатты сақтандыру. Медициналық сақтандырудың шетелдік жүйелері, әдеттегідей, өзін-өзі сақтандыру қағидатында (жұмыс берушілердің, жұмыскерлердің және мемлекеттің негізінен төменгі әкімшілік буынның қатысуы) жұмыс істейді және нысандары мен әдістерінің сан алуандығымен ерекшеленеді. Медициналық сақтық қорғаудың ұжымдық (сапалық), қоғамдық (мемлекеттік) және жеке (жекеше) жүйелері бар. Медициналық сақтандыру қорларына сақтық жарналарын төлеуде жұмыс берушілердің міндетті қатысуы заңнамада қарастырылған. Сақтық қорларын қалыптастыру, қызметтер көрсету сияқты, сақтаушылардың табыстарына, қор мекемесінің мәртебесіне, кейде сақтандырылғандардың жасына қарай сарапанған.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 4 беті

МӘМС туралы заң №405 16.11.2015 жылы қабылданды.

МӘМС жүйесінің негізгі қағидалары:

Әмбебаптық: Тұрақты өмір сүретін тұрғындардың барлығы қатысуы тиіс (жалпыға бірдей қамту.)

Әрқайсысы жарна төлеуі тиіс (не болмаса ол үшін мемлекет төлейді)

Әлеуметтік әділдік: экономикалық белсенді халықтың жарналары төлем қабілеттілігіне, яғни табысына байланысты экономикалық белсенді емес адамдар үшін мембюджет жалпы салықтан төлейді

Ынтымақтастық:

Әрбір сақтандырылған адамның төлеген жарнасының сомасына қарамастан

МӘМС төлейтін мед.көмекке құқы бар

Әділеттілік өлшемдері:

Сатылас – әркім өзінің табысына қарай төлейді:

Үдемелі, табыс өскенде тариф артатын болса

Кемімелі, табыстың белгіленген деңгейіне (шегіне) жеткенде тариф азаятын болса

Деңгейлес – табысының деңгейлері бірдей барлық адамдар бірдей жарна төлейді:

Горизонтальді әділдік әртүрлі ерекшеліктер мен жеңілдіктерді бұзады.

Медициналық сақтандырудың қағидалары:

Медициналық сақтандыруға барлық тұрғындар жатады (жұмысшылар және жұмыссыздар).

Әрбір тұлғаның қосымша медициналық сақтандыруға құқығы бар.

Медициналық сақтандыру шартында әрбір тұлға сақтандырушы мекемені, емдік – профилактикалық мекемені, дәрігерді таңдауға құқығы бар.

4. Иллюстрациялық материал: слайдтар

5. Әдебиет: 1-қосымшаны қара

6. Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланысы):

1. Медициналық сақтандырудың қандай түрлерін білесіздер?
2. ҚР-да МӘМС заңы қашан қабылданды?
3. Бұл заң не себепті әлеуметтік деп аталады?
4. ҚР аумағында тұратын шетелдіктер осы заң аясында медициналық көмек алуға құқығы бар ма?
5. МӘМС негізгі қағидаларын атаңыз.

№2 дәріс

1.Тақырыбы: МС жағдайында қаржыландыру көздері. Әлеуметтік медициналық сақтандыру Қоры.

2.Мақсаты: Білім алушыларға МӘМС-ті қаржыландыру және ӘМСҚ жайлы ақпарат беру.

3. Дәріс тезистері:

АЛЫМДАР МЕН ТӨЛЕМДЕР

Мемлекеттің МӘМС-КЕ салымдары:

2020 жылғы 1 қаңтардан бастап – 4 %

2022 жылғы 1 қаңтардан бастап – 4 % кем емес, 5 % аспауы тиіс.

Ағымдағы қаржыландырудың алдыңғы екі жылының орташа айлық еңбекақысынан аударлады.

Жұмыс берушілердің МӘМС-КЕ аударымдары

2017 жылғы 1 шілдеден бастап – 1 %

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап – 1,5%

2020 жылғы 1 қаңтардан бастап – 2%

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 5 беті

2022 жылғы 1 қаңтардан бастап – 3 %

Қызмет берушінің шығындарынан еңбекақы түрінде қызметкерге төленетін төлем.

Жұмысшылардың МӘМС-КЕ салымдары

2020 жылғы 1 қаңтардан бастап – 1%

2021 жылғы 1 қаңтардан бастап – 2 %

Өзін-өзі жұмыспен қамтитын тұрғындардың салымдары

2020 жылғы 1 қаңтардан бастап – 5 %

Жеке кәсіпкерлер үшін кірістерден;

Кіші бизнес субъектілері үшін арнайы салық режимін пайдаланатын жеке кәсіпкерлер үшін: бір минималды еңбекақы көлемінен;

Жеке нотариустер, жеке сот атқарушылары, адвокаттар, кәсіби медиаторлар үшін кірістің барлық түрінен алынады.

Сақтандыру аударылымдары мен жарналары Қорға келесі табыс түрлерінен ұсталмайды:

-іссапарлар және жұмыстың жол жүру сипатына арналған өтемақы;

-қызметкерлердің далалық жабдықтылым ақшасы;

-бюджет қаржысынан жұмыскерлердің жол шығындары, олардың оқуына, жәрдемақыларына жұмсалған қаржылар, өтемақылар;

-оңалтуға арналған демалысқа төлем, денсаулық сақтау қызметтеріне ақы төлеуге төлемдер, 8 ең төменгі жалақы (ЕТЖ) мөлшері шеңберіндегі баланың тууына байланысты, -жерлеуге байланысты төлемдер.

-шәкіртақылар.

-сақтандыру сыйақылары.

Қордың мәртебесі мен активтері

Қор жалғыз құрылтайшысы мен акционері ҚР Үкіметі болып табылатын, акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанындағы коммерциялық емес ұйым болып табылады.

2. Қордың органдары:

1) жоғары орган – жалғыз акционер;

2) басқару органы – директорлар кеңесі;

3) атқарушы орган — басқарма;

4) қордың жарғысына сәйкес өзге де органдар болып табылады.

3. Қор ішкі аудит қызметін құрады.

4. Қордың активтері:

1) аударымдар, жарналар, аударымдарды және (немесе) жарналарды төлеу мерзімі өтіп кеткендігі үшін алынған өсімпұл, қордың қызметін қамтамасыз етуге арналған комиссиялық сыйақыны шегергендегі инвестициялық кіріс;

2) қорға түсетін, Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де түсімдер есебінен қалыптастырылады.

5. Қордың активтері Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде ашылған шоттарда орналастырылады және олар тек қана мынадай:

1) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсету бойынша денсаулық сақтау субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне ақы төлеу;

2) тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын қаржы құралдарына орналастыру;

3) аударымдардың және (немесе) жарналардың артық төленген сомаларын, қате есепке жазылған өзге де қаражатты қайтару мақсаттарына пайдаланылуы мүмкін.

6. Қордың активтері:

1) кепіл нысанасы бола алмайды;

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 6 беті

- 2) оларды кредиторлардың талабы бойынша өндіріп алуға болмайды;
- 3) мүлікке тыйым салу немесе өзгеше түрде ауыртпалық салу нысанасы бола алмайды;
- 4) оларды қордың және үшінші тұлғалардың міндеттемелері бойынша инкассолық өкіммен өндіріп алуға болмайды;
- 5) сенімгерлік басқаруға беруге болмайды;
- 6) мерзімінде орындалмаған салық міндеттемесінің орындалуын қамтамасыз ету нысанасы бола алмайды.

Қордың қызметі

1. Қор өзінің қызметін қордың активтерінен алынатын комиссиялық сыйақы есебінен жүзеге асырады. Комиссиялық сыйақының пайыздық мөлшерлемесінің шекті шамасын жыл сайын Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейді.
2. Қордың меншікті қаражаты (мүлкі) қордың жарғылық капиталынан, комиссиялық сыйақыдан және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған, қорға түсетін өзге де түсімдерден құралады және солардан тұрады.
3. Қор мемлекеттік монополияға жататын мынадай қызмет түрлерін:
  - 1) аударымдар мен жарналарды шоғырландыруды;
  - 2) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсету бойынша денсаулық сақтау субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне ақы төлеуді;
  - 3) "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасының Кодексіне сәйкес қызметтің өзге түрлерін жүзеге асырады.
4. Қор мемлекеттік монополиямен технологиялық байланысты мынадай қызмет түрлерін:
  - 1) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру шеңберінде медициналық көрсетілетін қызметтерді тұтынушыларды есепке алуды жүргізуді;
  - 2) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсетуді жүзеге асыратын денсаулық сақтау субъектілерін есепке алуды жүргізуді;
  - 3) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінің ақпараттық жүйесі мен электрондық ақпараттық ресурстарын құру және дамыту жөніндегі жобаны басқаруды жүзеге асырады.
5. Мемлекеттік монополия субъектісі өндіретін және (немесе) өткізетін тауарларға (жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге) бағаларды монополияға қарсы органмен келісу бойынша уәкілетті орган белгілейді.
6. Қордың қызметіне осы Заңда реттелмеген бөлігінде Қазақстан Республикасының акционерлік қоғамдар туралы заңнамасы қолданылады.

Қордың құқықтары мен міндеттері

1. Қордың:
  - 1) өзінің қызметін жүзеге асыру үшін қордың активтерінен комиссиялық сыйақы алуға;
  - 2) көрсетілетін қызметтерді сатып алу шарты талаптарының орындалуына мониторингті жүзеге асыру үшін қажетті ақпарат пен құжаттаманы міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіне қатысушылардан сұратуға және алуға;
  - 3) медициналық көмек көрсетуді жүзеге асыратын денсаулық сақтау субъектісіне бару арқылы көрсетілетін қызметтерді сатып алу шарты талаптарының орындалуына мониторингті жүзеге асыруға;
  - 4) ҚР аумағында филиалдар мен өкілдіктер құруға;

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 7 беті

5) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмек тізбесін және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмек шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтерге арналған тарифтердің мөлшерлерін қалыптастыру жөніндегі ұсыныстарды тұжырымдауға;

6) халық пен денсаулық сақтау ұйымдарының арасында міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру мәселелері бойынша консультациялық және түсіндіру жұмысын жүргізуге құқығы бар.

2. Қор:

1) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға арналған аударымдар мен жарналарды шоғырландыруды жүзеге асыруға;

2) көрсетілетін қызметтерді сатып алу шартының талаптарымен денсаулық сақтау субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне уақтылы ақы төленуін қамтамасыз етуге;

3) қордың уақытша бос тұрған қаражатын ҚР Ұлттық Банкі арқылы қаржы құралдарына орналастыруға;

4) жыл сайынғы тәуелсіз аудиттің жүргізілуін қамтамасыз етуге;

5) аударымдардың, жарналардың және аударымдарды және жарналарды уақтылы және толық төлемегені үшін өсімпұлдың артық (қате) төленген сомаларын қайтаруды жүзеге асыруға;

6) ҚР Үкіметі айқындайтын тәртіппен күтпеген шығыстарды жабуға арналған резервті қалыптастыруға;

7) МӘМС жүйесіндегі медициналық көмекке жұмсалатын шығындарды жоспарлауға;

8) денсаулық сақтау субъектілерінің медициналық көрсетілетін қызметтерді тұтынушыларға көрсетілген медициналық көмектің сапасы мен көлемі бойынша шарттық міндеттемелерді орындауына мониторинг жүргізуге;

9) азаматтар мен денсаулық сақтау ұйымдарының міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсету мәселелері жөніндегі шағымдары мен өтініштерін қарауға міндетті.

3. Қор:

1) қордың активтеріне билік етуге;

2) ҚР заңдарында көзделмеген кәсіпкерлік және өзге де қызметпен айналысуға құқылы емес.

Қордың инвестициялық қызметі

1. Қор инвестициялық қызметті қор мен ҚР Ұлттық Банкі арасында жасалатын сенімгерлік басқару шартының негізінде жүзеге асырады.

2. ҚР Ұлттық Банкі қордың активтерін шоғырландыру және орналастыру, инвестициялық кіріс алу жөніндегі барлық операциялардың есебін жүргізеді және жасалған сенімгерлік басқару шартына сәйкес шоттардың және инвестициялық қызметтің жай-күйі туралы есепті қорға тоқсан сайын ұсынады.

Қордың басшы жұмыскерлеріне қойылатын талаптар

1. Атқарушы органның бірінші басшысы және оның орынбасарлары қордың басшы жұмыскерлері болып табылады.

2. Қордың басшы жұмыскерлеріне мынадай талаптар белгіленеді:

жоғары кәсіптік (медициналық немесе қаржылық-экономикалық) білімінің болуы;

бағалы қағаздар нарығындағы және қаржы нарығында қызметін жүзеге асыратын ұйымдардағы кәсіптік қызметпен тікелей байланысты басшы лауазымдарда кемінде бес жыл жұмыс өтілінің не квазимемлекеттік сектор субъектілерінде басшы лауазымдарда кемінде бес жыл жұмыс өтілі не мемлекеттік қызметте кемінде он жыл өтілінің, оның

ОНТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 8 беті

ішінде мемлекеттік органдарда басшы лауазымдарда кемінде бес жыл не денсаулық сақтау саласында басшы лауазымдарда кемінде бес жыл жұмыс өтілінің болуы. Бұрын сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған немесе заңды тұлғаның бірінші басшысы, бірінші басшысының орынбасары, бас бухгалтері лауазымында болған кезеңде банкрот деп танылған немесе санацияға, консервацияға, мәжбүрлеп таратуға ұшыраған заңды тұлғаның бірінші басшысы, бірінші басшысының орынбасары, бас бухгалтері болған адам қордың басшы жұмыскері бола алмайды.

4. Иллюстрациялық материал: слайдтар

5. Әдебиет: 1-қосымшаны қара

6. Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланыс):

1. МӘМС жағдайында қорға ақшаны кім аударады?
2. Жарналар төлеуден кім босатылады?
3. Қорды кім басқарады? Қандай мамандар жұмыс істейді?
4. Қор активінің инвестицияларын кім жүзеге асырады?
5. Қордың құрылтайшысы кім?
6. Қордың басқарушы органын атаңыз.
7. Қор қалай жұмыс атқарады?
8. Қордың инвестициялық қызметі қалай жүзеге асырылады?
9. Қор басшысына қойылатын талаптар қандай?

№3 дәріс

1. Тақырыбы: ӘМС қызметтер пакеті. МС аясында қызметтерді сатып алу ерекшеліктері.

2. Мақсаты: Білім алушыларға ӘМС жағдайында көрсетілетін медициналық қызмет түрлері мен МС аясында қызметтерді сатып алу ерекшеліктерін түсіндіру.

3. Дәріс тезистері:

МӘМС жүйесінде сақтандырылған азаматтарға көрсетілетін медициналық көмек түрлері

Алғашқы медициналық-санитарлық көмек амбулаторлық және стационарлық жағдайда тегін көрсетіледі. Оған профилактика, диагностика, аурулар мен жағдайларды емдеу, жүктілікті бақылау, медициналық манипуляциялар кіреді.

Мамандандырылған және жоғары технологиялық медициналық көмекке арнайы әдістерді қолдануды және күрделі медициналық технологияларды қажет ететін профилактика, диагностика және емдеу шаралары кіреді.

Жедел медициналық көмек шұғыл және күттірмейтін жағдайларда медициналық ұйымдардан тыс, ал шұғыл медициналық араласуды қажет ететін жағдайларда (келеңсіз жағдайлар, жарақаттар, улану, күрделі науқастардың кенеттен асқынуы) амбулаторлық немесе стационарлық жағдайда көрсетіледі.

Жоспарлы медициналық көмек стационарлық жағдайда пациенттің өміріне қауіп төндірмейтін аурулар кезінде көрсетіледі.

Дәрілік қамтамасыз ету – амбулаторлық-емханалық көмек көрсету кезінде.

Мейірбикелік күтім – ауру салдарынан өз-өзіне қызмет ете алмайтын, бөгде адамның әрдайым күтіміне немесе қарауына мұқтаж тұлғаларға.

Паллиативтік көмек – жазылмайтын, өміріне қауіп төндіретін, ауру барысы ауыр науқасқа шалдыққан пациенттің өмір сапасын барынша жақсартуға бағытталған.

Мемлекет келесі медициналық қызмет түрлерін тегін қамтамасыз етеді:

Жедел медициналық көмек пен санитарлық авиация:

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 9 беті

Әлеуметтік маңызы бар ауруларды емдеу барысындағы медициналық көмек (қатерлі ісік аурулары, туберкулез, қант диабеті және т.б.) және шұғыл жағдайларда.

Профилактикалық вакциналау.

Медициналық қызметтер пакеті МӘМС-тің басты компоненті болып табылады.

Әлемдік тәжірибе әрбір елдің өз елдерінің мүмкіндіктері мен ерекшеліктерін негізге ала отырып, қызметтер пакеттерін қалыптастыратындығын көрсетеді.

Германияда МӘС есебінен бірыңғай және кең пакет бар. Бұл ретте жылына 49,5 мың Еуро (бұл ел халқының 11%-ы) астам табысы бар адамның құқығына жеке сақтандырудың баламалы пакеті бар. Литвада, Польшада, Венгрияда және Молдовада барлық сақтандырылған МӘМС үшін кең бірыңғай пакет қолданылады. ЕМС осы елдерде ең аз рөлді атқарады.

Нидерландының МӘМС шеңберінде екі пакеті бар: барлық халық үшін стандартты пакет және созылмалы аурулар жағдайына, күтіміне және т.с.с. егде жастағы адамдар үшін қосымша пакет.

Ресейде барлық азаматтар үшін мемлекет кепілдік берген пакет және сақтандырылған азаматтар үшін ММС шеңберінде базалық пакет қабылданды.

Конституцияның нормаларына сүйене отырып Қазақстанда мыналар айқындалды: барлық халық үшін ТМҚКК пакеті және сақтандырылған адамдар үшін МӘМС пакеті.

Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорымен келісімге отырған медициналық ұйымдар туралы ақпаратты төмендегідей жағдайда білуге болады.

Медициналық сақтандыру қорының ресми сайтында келісімшарт жасалған медициналық ұйымдардың тізімі орналастырылатын болады. Сондай-ақ, қордың ақпараттық қызметтерінен мәлімет алуға мүмкіндік бар. Жалпы, медициналық ұйымдардың тізімі облыстық және қалалық денсаулық сақтау басқармаларының сайттарында қолжетімді. Қормен келісімшарт жасалған мекемелердің кіре берісіндегі маңдайшаларына арнайы эмблема қойылады. Сол арқылы ұйымды ажыратуға мүмкіндік болады.

Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсету жөніндегі қызметтерді сатып алу кезінде:

1) "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасының Кодексіне сәйкес денсаулық сақтау саласында аккредиттеуден өткен;

2) көрсетілетін қызметтерді сатып алу жүзеге асырылған айдың алдындағы үш жыл бойы Қазақстан Республикасының аумағында үздіксіз тиісті медициналық көмек ұсыну тәжірибесі бар денсаулық сақтау субъектілері басым құқыққа ие болады.

МӘМС жүйесіндегі медициналық көмек медициналық көрсетілетін қызметтерді тұтынушыларға МӘМС Заңына сәйкес денсаулық сақтау субъектісі мен қор арасында міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсету жөніндегі қызметтерге жүргізілген сатып алу қорытындылары бойынша жасалған көрсетілетін қызметтерді сатып алу шартының талаптарымен ұсынылады.

Медициналық қызметтерді сатып алудың жаңа жүйесі мынадай түрде жұмыс істейтін болады:

қызмет берушілерді таңдау және медициналық қызметтерді сатып алу ҚР Денсаулық сақтау министрлігі бекіткен байланыс жасаудың бірыңғай қағидаларына сәйкес екі кезеңдік модель арқылы жүзеге асырылатын болады;

ӘМСҚ МӘМС шеңберінде де ТМҚКК бойынша да қызметтердің стратегиялық сатып алушы рөлінде шығады;

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 10 беті

схема барлық медициналық ұйымдардың электрондық денсаулық сақтаудың біріктірілген жүйесі және ақпараттық жүйелері негізінде жасалады, ол үшін жүйелерді жаңғырту басталды;

өз ақпараттық жүйелері және оларды құру мүмкіндіктері жоқ медициналық ұйымдар жеке кабинет арқылы онда жұмыс істеу үшін электрондық денсаулық сақтау жүйесіне рұқсат кілттерін алды;

осылайша, келіссөз бөлімін қоспағанда, барлық үдеріс автоматтандырылды; қызмет берушілердің бірыңғай тізіліміндегі мәліметтер де автоматты түрде жаңартылды, оның ішінде қызмет берушілердің оң және теріс рейтингілері бойынша деректер қорын жаңартқан кезде – осындай рейтингілер көрсетілген қызметтер сапасын бағалау нәтижелері бойынша ӘМСҚ қалыптастыратын болады; бірегей медициналық қызметтердің өнім берушілері (жоғары мамандандырылған, жоғары технологиялық) бір көзден тәсілімен схемадан тыс тартылуы мүмкін.

4. Иллюстрациялық материал: слайдтар

5. Әдебиет: 1-қосымшаны қара

6. Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланыс):

1. ҚР-да медициналық пакеттің неше түрі бар?
2. Шетелдерде медициналық қызмет қалай көрсетіледі?
3. ТМҚКК-не қандай көмек жатады?
4. Елімізде сақтандырылған азаматтарға медициналық көмектің қандай түрлері көрсетіледі?
5. Медициналық қызметті сатып алу ерекшеліктері қандай?
6. Медициналық қызметті сатып алу кезінде қандай мекемеге басымдық беріледі?
7. Медициналық қызметті сатып алудың жаңа жүйесінің ерекшелігі неде?
8. Көрсетілетін медициналық қызметті сатып алушы рөлін кім атқарады?
9. Өз ақпараттық жүйесі немесе оларды құруға мүмкіндігі жоқ медициналық ұйымдар жаңа жүйе бойынша қалай жұмыс атқарады?
10. Қызмет берушілердің бірыңғай тізіміне жеке меншік клиникалар тіркеле ала ма?

№4 дәріс

1. Тақырыбы: Дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету: сапасы, тізімдері және пакеттері.

2. Мақсаты: МӘМС және ТМҚКҚаясында Қазақстан Республикасында дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету саясатын меңгеру.

3. Дәріс тезистері:

Медициналық көмектің жоғары сапасы мен қауіпсіздігін, денсаулық сақтау жүйесінің қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ету, отандық фармацевтикалық өндірісті дамыту мақсатында Ұлттық дәрі-дәрмек саясаты (бұдан әрі - ҰДС) іске асырылуда.

Фармацевтика саласының дамуы дәрілік заттардың қолжетімділігі, сапасы, тиімділігі мен қауіпсіздігі қағидаттарына негізделген, болып жатқан интеграциялық процестер жағдайындағы денсаулық сақтау жүйесінің, қазақстандық қоғамның, фармацевтика нарықтарының заманауи талаптарын ескере отырып, дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етудің пациентке бағдарланған моделін құруға бағытталатын дәрілік заттар, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техника айналымы саласындағы ҰДС-мен айқындалады.

ҰДС-ны іске асыру мынадай маңызды міндеттерді:

- 1) дәрілік заттардың қолжетімділігін қамтамасыз етуді;
- 2) дәрілік заттардың сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз етуді;

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 11 беті

3) дәрілік заттардың ұтымды қолданылуын қамтамасыз етуді іске асыруға арналған іс-шаралар кешенін әзірлеуді, орындауды және тиімділігін мониторингтеуді көздейді.

Дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың қолжетімділігін қамтамасыз ету

Дәрілік заттардың қолжетімділігі Қазақстан Республикасы мен ЕАЭО елдерінің аумағында пайдалануға рұқсат ету үшін дәрілік заттарды кешенді іріктеу жүйесі арқылы қамтамасыз етіледі.

Осы мақсатта дәрілік заттарды, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканы мемлекеттік тіркеу жүйесі жетілдіріледі, тиісті өндірістік практика стандарттары (бұдан әрі - GMP) бойынша өндірілген дәрілерді тіркеу рәсімі жеңілдетіледі.

Дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдардың экономикалық және физикалық қолжетімділігін қамтамасыз ету мақсатында мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарында сатып алу тетіктері жетілдіріледі.

Шалғай аудандардағы халық үшін дәрілік заттардың қолжетімділігін арттыру үшін жылжымалы ұтқыр дәріхана пункттері жүйесі дамытылады.

Қолжетімділікті арттыру, импортқа тәуелділікті төмендету және денсаулық сақтау жүйесінің қаржылық орнықтылығын қамтамасыз ету мақсатында отандық өндірістің дәрілік заттарының, медициналық мақсаттағы бұйымдары мен медициналық техникасының айналымын жүйелі мемлекеттік қолдау шаралары көрсетіледі.

Халық үшін дәрілік заттардың экономикалық қолжетімділігін қамтамасыз ету бойынша кешенді шаралар іске асырылуда.

Сыртқы және ішкі референтті баға белгілеуге, дәрілік заттарды сатып алу жүйесін жоспарлауды жетілдіруге және оларды ұтымды пайдалануға негізделген әлемдік озық тәжірибені пайдалана отырып, дәрілік заттарға бағаны мемлекеттік реттеуді жетілдіру жолымен мемлекеттік шығындардың өсуін тежеудің тиімді тетіктері енгізіледі.

Сондай-ақ, амбулаториялық деңгейде дәрілік заттармен тегін қамтамасыз етуді (АДҚ) кеңейту шеңберінде азаматтардың мұндай дәрілік заттардың құны мен өтеудің белгіленген шекті бағасындағы айырманы бірлесіп төлеуінің негізінде халықтың неғұрлым қымбат препараттарды таңдау мүмкіндігі қаралуда.

Дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету

Лайықты фармацевтикалық практикаларды (бұдан әрі - GXP) енгізу жолымен дәрілік заттардың сапасын қамтамасыз ету жүйесін енгізу бойынша шаралар қабылданады.

Отандық дәрілік заттардың өндірісі, дәрілік заттар логистикасы мен сақталуының сапасы міндетті түрде GMP және тиісті дистрибьюторлық практика (бұдан әрі - GDP) стандарттарына өтумен қамтамасыз етіледі.

Дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың сапасын сараптау саласындағы халықаралық талаптарға сай келетін референс-зертханалар құрылады және жарактандырылады.

Дәрілік заттардың сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету де тиісті клиникалық практика (бұдан әрі - GCP) стандарттары бойынша клиникалық сынақтар өткізумен қамтамасыз етіледі. Дәрілік заттардың сапасын жоғарылату мақсатында Қазақстан Республикасында жаңа дәрілік заттарға клиникалық сынақтар жүргізуді қолдау, сондай-ақ клиникалық базалардың ғылыми және техникалық әлеуетін арттыру жөніндегі шаралар кешені әзірленеді.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 12 беті

Жоғарыда көрсетілген стандарттарға сәйкестікті бақылау мақсатында дәрілік заттар айналымы саласындағы объектілер мен денсаулық сақтау ұйымдарының тиісінше фармацевтикалық практикаларға сәйкестігін бағалау, тұрақты оқыту жүргізе отырып өндірістердің, клиникаға дейінгі және клиникалық зерттеулердің, фармакологиялық қадағалау жүйесінің инспекцияларын жүргізу үшін мемлекеттік фармацевтикалық инспекторат дамытылады. Қазақстанның Халықаралық фармацевтикалық инспекциялардың ынтымақтастық жүйесіне (бұдан әрі - PIC/S) кіруі аяқталады.

Отандық дәрілік заттарды өндірушілер сыртқы нарыққа шығуы және СРР сертификатын алуы үшін ДДҰ сертификаттау жүйесіне кіру жүзеге асырылады.

Сондай-ақ халықаралық GSI стандарттарын үйлестіру, денсаулық сақтау саласындағы басшылар мен мамандарды халықаралық GSI жүйесінде автоматты түрде сәйкестендіру бойынша оқыту жүзеге асырылатын болады.

Дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың айналымын мемлекеттік реттеудің және сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз етудің тиімділігін арттыру бойынша шаралар қабылданады.

Қазақстан Республикасы аумағында қолданылатын дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы мемлекеттік органдардың өкілеттіктері мен жауапкершілігі заңнамалық тәртіппен күшейтілетін болады.

Дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың ұтымды қолданылуын қамтамасыз ету

Дәлелді медицинаны әрі қарай дамыту дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың ұтымды қолданылуын қамтамасыз ету үшін негіз болады.

Осы мақсатта Қазақстанның ұлттық дәрі-дәрмек формулярын (бұдан әрі - ҚҰФ) енгізу және қолдау жолымен формулярлық жүйені дамыту және жетілдіру жалғастырылады.

Денсаулық сақтау ұйымдарының дәрі-дәрмек формулярлары ҚҰФ негізінде жасақталып, жекелеген, неғұрлым қымбат дәрілік заттарға қатысты қолданылуын тұрақты түрде мониторингтеу және тиімділігін бағалау негізінде ұдайы жетілдіріліп тұратын болады.

Денсаулық сақтау ұйымдарында қаржы қаражатын жұмсауды клиникалық-экономикалық талдау ескеріле отырып, дәрілік заттарды ұтымды қолдануға толыққанды мониторинг жүргізу және талдау жасау қамтамасыз етіледі.

Медициналық ұйымдарды клиникалық фармакология мамандарымен қамтамасыз ету жөніндегі шаралар іске асырылады. ҰДС орнықтылығын қамтамасыз ету үшін ұйымның меншік нысанына қарамастан, медициналық ұйымдардың мамандарын дәрілік заттарды ұтымды пайдалануға жаппай оқыту бағдарламасы әзірленіп, іске асырылатын болады.

Барлық қатысушы тараптардың жауапкершілігін арттыра отырып, дәрілік заттарды өткізудің әдеп нормалары енгізіледі.

Ұлттық дәрілік заттарды ұтымды пайдалану орталығы болып қайта ұйымдастырылатын Дәрі-дәрмек ақпараттық орталығы арқылы медициналық және фармацевтикалық қызметкерлер мен тұрғындардың дәрілік сауаттылығын арттыру жөнінде іс-шаралар жүргізіледі.

Жоғарыда аталған шараларды тиімді іске асыру үшін денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органның міндеттері мен функциялары талданып, қайта қаралатын болады.

4. Иллюстрациялық материал: слайдтар

5. Әдебиет: 1-қосымшаны қара

6. Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланыс):

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 13 беті

1. ҰДС-ң алдына қойған міндеттері қандай?
2. Дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың қолжетімділігін қамтамасыз ету қалай жүзеге асырылады?
3. Дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін қандай іс-шаралар жоспарлануда?
4. Дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың ұтымды қолдану үшін не істеу қажет?

№5 дәріс

1. Тақырыбы: ММС жүйесінде медициналық қызметтердің сапасын қамтамасыз ету.

2. Мақсаты: Білім алушыларды МӘМС жағдайында медициналық қызметкерлерге ақы төлеудің жаңа нұсқасымен таныстыру.

3. Дәріс тезистері:

Амбулаториялық-емханалық көмекке ақы төлеу тарифтері:

- Амбулаториялық-емханалық көмектің кешенді жан басына шаққандағы нормативі;
- Медициналық қызметтердің тарификаторы (бағалар прејскуранты).

Амбулаториялық-емханалық көмек (АЕК) көрсетудің кешенді жан басына шаққандағы нормативінің (КЖШН) құрылымы

АЕК кешенді жан басына шаққандағы нормативі (КЖШН)

1. Кепілдендірілген бөлігі

А. Бастапқы медициналық-санитариялық көмек (БМСК)

Дәрігердің қабылдауы (учаскелік және жалпы тәжірибе дәрігерлері)

Дәрігердің үйде қарауы

Дәрігерге дейінгі кабинеттің қызметі

Медбикелердің қызметі

Медбикелердің үйде қарауы

Әлеуметтік жұмыскердің және психологтың қызметтері

Профилактика және СӨС бойынша қызметтер

Шұғыл медициналық көмек

Клиникалық зерттеулер

Иммун профилактикасы

Манипуляция (тамырға, бұлшық етке)

Иммобилизация (дәке таңу, шина қою)

Б. Кеңес беру-диагностикалық көмек (КДК)

Қызметтері:

Нақты маманның қабылдауы

Медбикелердің қызметтері

Биохимиялық зерттеулер

Рентген зерттеулері

УДЗ

ЭКГ

ФГДС

Соның ішінде халықтың әлеуметтік аз қамтылған топтары үшін зерттеулердің қымбат тұратын зерттеулері

Ынталандырушы бөлігі (100 тенге)

Жан басына шаққандағы ынталандырушы компонент (ЖШЫК)

Нәтижесі үшін төлем

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 14 беті

БМСК деңгейінде ана өлім-жітімінің алдын алу;

БМСК деңгейінде 7 күннен 5 жасқа дейін балалар өлім-жітімінің алдын алу;

Қатерлі ісіктерді визуалды оқшаулау;

Өкпе құртын уақтылы диагностикалау;

Қан айналымы жүйесі ауруларының асқынуларымен ауруханаға жатқызу;

Негізделген шағымдар.

Стационарлық және стационаралмастырушы көмектерді төлеу тарифтері

Шығын көлемі коэффициентін ескеріп клиникалық-шығындық топтары бойынша бір емделіп шығу жағдайының тарифы;

Бір күндік төсек-орын тарифы;

Орташа күн есебі бойынша бір емделіп шығу жағдайының тарифы;

Медициналық-экономикалық тарифтер бойынша бір емделіп шығу жағдайының тарифы;

Нақты жұмсалған шығын бойынша бір емделіп шығу жағдайының тарифы

4. Иллюстрациялық материал: слайдтар

5. Әдебиет: 1-қосымшаны қара

6. Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланыс):

1. Амбулаториялық-емханалық көмекке ақы төлеу тарифтерін есептеу кезінде не ескеріледі?
2. Бастапқы медициналық-санитариялық көмек құрамына не кіреді?
3. Кеңес беру-диагностикалық көмек қызметінің түрлерін атаңыз.
4. Ынталандырушы компоненттің сомасы қанша және не үшін төленеді?
5. Стационарлық және стационаралмастырушы көмектерді төлеу тарифтері қалай жүргізіледі?

1-қосымша

Негізгі әдебиеттер:

1. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение: учебник / Ю. П. Лисицын, Г. Э. Улумбекова. - 3-е изд., перераб. и доп.; Мин-во образования и науки РФ. Рек. ГОУ ВПО "Первый гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 544 с.
2. Мамырбаев, А. А. Основы медицины труда: учеб. пособие / А. А. Мамырбаев. - Актобе: Самрад, 2015. - 388 с.
3. Бөлешов, М. Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулықты сақтау : оқулық / М. Ә. Бөлешов. - Алматы : Эверо, 2015. - 244 бет
4. Левчук, И. П. Безопасность жизнедеятельности : учеб. пособие для мед. училищ и колледжей / И. П. Левчук, Е. К. Хандогина ; М - во образования и науки РФ. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый Московский мед. ун - т им. И. М. Сеченова". - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 144 с.
5. Медик, В. А. Общественное здоровье и здравоохранение: учебник / В. А. Медик, В. К. Юрьев. - 2-е изд., испр. и доп.; Рек. ГОУ ВПО "Моск. мед. акад. им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 608 с.

Қосымша әдебиеттер:

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 15 беті

1. Повышение качества медицинской помощи и безопасности пациентов в медицинских организациях : наглядное руководство / пер. с англ. Г. Э. Улумбековой; под ред. С. С. Панисар. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 160 с.
2. Лекционный комплекс по дисциплине: "Глобальное здравоохранение" : лекций / каф. общественного здравоохранения-1. - Шымкент: ЮКГФА, 2016. - 17 с
3. Сапарбеков, М. К. Лекции по общей эпидемиологии : избранные лекции: учеб.-методическое пособие / М. К. Сапарбеков. -; Рек. к печати решением Учен. Совета АГИУВ. - Алматы: Эверо, 2013. - 78 с.
4. Медик, В. А. Общественное здоровье и здравоохранение: рук. к практическим занятиям: учеб. пособие / В. А. Медик, В. И. Лисицын, М. С. Токмачев; М-во образования и науки РФ; ФГУ "Федеральный ин-т развития образования". -; Рек. ГОУ ВПО "Моск. мед. акад. им. И. М. Сеченова". - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 400 с.
5. Сәрсенбаева, Г. Ж. Қоғамдық денсаулық сақтау : оқу құралы / Г. Ж. Сәрсенбаева ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 184 бет.
6. Бөлешов, М. Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулықты сақтау: оқулық / М. Ә. Бөлешов; ҚР БҒМ. - Алматы: ҚР жоғары оқу орындарының қауымдастығы, 2012. - 256 бет.

Электронды басылымдар

1. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс] : учебник / Ю. П. Лисицын, Г. Э. Улумбекова. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон. текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM).
2. Первичная медико - санитарная помощь как приоритет в системе здравоохранения [Электронный ресурс]: лекционный комплекс / ЮКГФА. Кафедра: "Общественное здравоохранение - 1". - Электрон. текстовые дан. - Шымкент: [б. и.], 2015.- эл. опт.
3. Медик, В. А. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс]: учебник / В. А. Медик, В. К. Юрьев. - Электрон. текстовые дан. (47,6 Мб). - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 608 с. эл. опт. диск (CD-ROM)
4. Медико-социальная экспертиза заболеваний внутренних органов в условиях амбулаторно-поликлинической службы. Исина З.Б., Аканова Г.Г., Машкунова О.В. , 2015/<https://aknurpress.kz/login>
5. Амбулаторлы – емханалық жағдайдағы ішкі ағза ауруларының медициналық - әлеуметтік сараптама қызметі Исина З.Б., Аканова К.К., Машкунова О.В. , 2015/<https://aknurpress.kz/login>
6. Әлеуметтік-маңызы бар аурулар.ЩеткинаЕ.А. , 2020/<https://aknurpress.kz/login>
7. Дәрігер мамандығына кіріспе. Клиника, құқық, этика және коммуникация негіздері.Асимов М.А., Оразбакова Г.О., Мадалиева С.Х., Багиярова Ф.А.,2017/<https://aknurpress.kz/login>
- 8.Медициналық құқық.Қошқарбаев Е.Е. , 2014/<https://aknurpress.kz/login>
9. Ержанова, С.А., Тюмамбаева, А.Г.К вопросу об обязательном медицинском страховании в Казахстане. // Роль молодежи в развитии науки и инновации в XXI веке: Материалы республиканской научно-практической конференции студентов и магистрантов, посвященной ЭКСПО-2017, 31 марта 2016 г. . - Уралск: ЗКАТУ им. Жангир хана, 2016. - С.79-82.<http://rmebrk.kz/>

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Міндетті әлеуметтік-медициналық сақтандыру»		58-12-2024( ) 16 беттің 16 беті

10. Давлетова, М.Т., Тұрсымбаева, М.Ж. Медициналық сақтандыру нарығының қызмет етуінің шетелдік тәжірибесі. // Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Хабаршысы. Экономика сериясы. - 2013. - № 1(95). - 17-21 б. <http://rmebrk.kz/>
11. Әбдікерова, Гүлнапис Орынбасарқызы. Денсаулық сақтау жүйесіндегі әлеуметтік жұмыс [Мәтін] : оқу құралы / Г. О. Әбдікерова; Әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2019. - 85 б. <http://elib.kaznu.kz/>
12. Баймағамбетов С.З., Альжанова Р.С. Развитие системы здравоохранения Казахстана на рубеже веков (исторический анализ). – Учебное пособие. – Алматы: Эверо, 2020. 120 с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/68/
13. Здоровье населения и здравоохранение Республики Казахстан (White Paper) Аканов А., Мейманалиев Т. Алматы, издательство Эверо, 2020. – 80 с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/145/
14. Токкулиева Б.Б. Денсаулық сақтаудағы экономика және қаржыландыру негіздері. Оқу құралы. – Алматы: Эверо, 2020. – 192 бет. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/453/
15. Мұхамбеков М.М. Денсаулық сақтаудағы менеджмент: Оқу құралы / М.М. Мұхамбеков - Алматы: «Эверо» баспасы, 2020 ж. - 348 бет. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/626/
16. Бөлешов М.Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау: оқулық / М.Ә. Бөлешов. - Алматы: Эверо, 2020. - 244 бет. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/674/
17. Касымова Б.Т. Денсаулық сақтау экономикасы – Оқу құралы / Б.Т. Касымова, Қ.М. Сисенғалиева, Л.К. Мағзумова. – Алматы: Эверо, 2020. – 260 бет. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/849/
18. Әлеуметтік медицина және денсаулық сақтауды басқару. Оқу құралы. / Даулетбаев Д.А. ж.т.б. - Алматы. - Эверо баспасы. - 2020. - 320 б. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/739/